

XUDAFƏRİN

“Xudafərin harayından qalan mən!..”

Qəzet 1932-ci ildən çuxur № 9-10 (6785-6786) 23 avqust 2017-ci il Cəbrayıl RİH-nin orqanı

23 AVQUST CƏBRAYILIN İŞĞALINDAN 24 İL KEÇİR

Anım tədbirləri keçirilib

“Bu gün Lələtəpədə və işğaldan azad edilmiş digər torpaqlarda Azərbaycan bayrağı dalgalanır. Gün gələcək ki, bizim bayrağımız Şuşada da qaldırılacaq”.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Avqustun 23-də 4 sayılı qəsəbə ərazisində salınmış "Şəhidlər" Abidə Kompleksinin önünde rayonumuzun işğalının 24-cü ildönümü ilə əlaqədar ümumrayon anım tədbiri keçirildi.

Tədbirdə rayon icra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov, rayondan olan deputat Astan Şahverdiyev, aparatın məsul işçiləri, hüquqmühafizə orqanlarının, idarə və müəssisələrin

rəhbərləri, YAP fealları, şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi veteranları və rayon icimaiyyətinin nümayəndələri iştirak etdilər. Tədbir iştirakçıları topaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarından keçmiş Şəhidlərin abidələri gül dəstələri qoyaraq, ruhlarını ehtiramla yad et-

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

Anım tədbirləri keçirilib

man ölkəmizə, xalqımıza vurulan mənəvi itkini isə saya-hesaba getirmək olmaz. Bu gün bura yığışan cəbrayıllıların en böyük arzusu Cəbrayıl qayıtmadır. Prezident İlham Əliyevin də dövlət siyasetinin əsası Qarabağ siyasetidir. Qarabağ işğaldən azad edib geri qaytarmaqdır. Bizim buna qadir olan güclü ordumuz var, ötən ilin aprel hadisələri bunu bir daha göstərdi.

Avqustun 22-də Azərbaycan Xalça muzeyində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin xətti ilə və Şuşa filialının təşkilatçılığı ilə "Vüsəl körpüsü" adlı anım tədbiri keçirildi. Cəbrayıl rayon Tarix-diyarşunaslıq muzeyinin direktoru Tariel Abbaslı əvvəlcə Cəbrayıl rayon Xalça muzeyi ilə qonaqları tanış edib, ümumi məlumatlar çatdırıldı. Daha sonra Azərbaycan Dövlət Dram teatrının aktyoru Elmar Qarayev tədbiri giriş sözü ilə açdı, Qarabağ uğrunda döyüşlərdə qurban gedənlərimizin xatirəsi bir dəqiqlik sükutla yad edildi.

Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov çıxış edərək bildirdi ki, Cəbrayılın işğali zamanı Azərbaycan dövləti 7 milyard dollar həcmində maddi itkiyə məruz qaldı. 375 şəhid verdik, hərbçilərimizle yanaşı mülki şəxsler də şəhid oldular. Bu za-

pağın həqiqi sahibləri olan bizlər ona sahib çıxacaqıq. Biz ümidiyi zi qırmamalıyıq. Allah qoysa, Cəbrayıl qayıdaqıq, bu gün biz işğal günümüzü qeyd etdiyimiz kimi, qələbə günümüzü də bayram edəcəyik.

Sonda RİH başçısı bu tədbirin təşkilindəki mühüm xidmətlərinə görə Azərbaycan Xalça muzeyinin Şuşa filialının direktoru Səbinə Nizami qızı Əzizovani Fəxri Fə-

yurdalarımızı tanımاسın, torpağa bigane olsun, bununla mühərabəni öz xeyirlərinə hell etsinler. Lakin bizim gənclərimiz bu işğalla barışmayacaqlar. On azından ötən ilin aprel hadisələri düşmənlərə bir dərs oldu.

Ramil Səferov çıxışına belə son vurdu ki, dövlətimizin böyük qaydiş layihələri var. Biz hətta torpaqlarımıza qayitlıdan sonra orada nə edəcəyimiz barədə də fikirləşmeliyik. İnşallah, Cəbrayıl da görüşmək ümidi ilə...

Millet vəkili Astan Sahverdiyev, Azərbaycan Xalça Muzeyinin direktoru Şirin Məlikova və başqaları da çıxış etdiyikdən sonra tədbirin bədii hissəsində Aqşin Tariyəloğlu "Ruhani" üstündə səh-nəye çıxdı. 2007-ci il müğəm müsabiqəsinin diplomantı Vüsal Zamanov "Cəbrayıl gedəydim kaş" mahnısını oxudu, bədii qira-

ifasında "İttihad" şeiri dinləndildi və bütün bunların fonunda video-lentin yaddaşından nümayiş etdirilən Cəbrayıllı günlərin canlı mənzərələri yaddaşımızı dile getirib, sizim-sizim sizildatdı bizləri...

Kamal müəllim Cocuq Mərcan-

lı kəndinə qayıdış bütövlükde Qarabağa qayıdışın başlangıcı kimi qəbul olunmalıdır, - deyərək, bildirdi ki, hazırda orada 50 ailə köçüb yaşayır. Daha 100 ev də yaxın geləcəkdə köçürüləcək. Biz Cocuq Mərcanlını bəpra edirik, bu işdə siyaset də var, qürur da var, mənəviyyat da var... Düşmən işğal etdiyi torpaqları öz əlində çox saxlaya bilməyəcək, tezliklə o tor-

manla təltif etdi.

Müdafıə Nazirliyinin zabiti mayor Ramil Səfərova söz verildi. O, qeyd etdi ki, 1990-ci illərdə dövlətimiz xaotik bir dövri yaşıyır, indi Azərbaycan en qüdrətli dövrünü yaşıyır. Azərbaycan dövləti və silahlı qüvvələr səviyyəsində güclü dövlətimiz və ordumuz formalaşıb. Belə, biz artıq dövləti qurmuşq, onu qoruyub saxlayaçaqıq da. Azərbaycan bizim evimizdir, onu gənc nəslə qoruyub catdırılmalıdır. Bu gün dövlət xəritəsini dəyişmək üçün onu daxildən parçalamaq isteyirlər. Bu-

nunçun qardaş, məzheb qırğınıları törədir. Etnik radikalıq, məz-

həbəcilik kimi amillər ermənidən də təhlükəlidir. Dini radikalizm ən təhlükəli məsələdir. Buna görə də

biz dünyada gedən prosesləri ciddi izləməli, hadisələrin gedisatın-

dan baş çıxarmalıq. Bize sadəcə arzulamaq kifayət deyil, əməldə hər bir azərbaycanlı vətənə, dövlətə kömək olmalıdır. Düşmənləri-

miz işgalin müddətini uzadırlar ki,

gənc, yeni doğulan nəsil doğma-

söyləmesi tədbir iştirakçılarda daxili bir coşqu duyğusu alovlan-

dırdı.

Daha sonra İctimai Birliyin sədri Nəbi Qafarov çıxışında səsləndirdi ki, ermənilər Qarabağın onları olacağını yuxularında görəcəklər, Qarabağ Azərbaycanın ezelə və əbədi torpağıdır, biz nəinki təkcə Qarabağdan, Zəngəzurdan da onları silib-süpürəcəyik. Nəbi müəllim Birliyin Nizamnaməsindən də dənişib göstərdi ki, indi biz azad mənəvi yarış, azad siyasi yarış və azad iqtisadi yarış prosesi-

Yazıçı-publisist, "Kredo" qəzetinin baş redaktoru Ə.R.Xələfli çıxışı zamanı diqqəti Cəbrayıllı qədim, yaşı bəlli olmayan abidələr diarya olmasına yönəldib, bildirdi ki, bu abidələr Azərbaycanın passportu, yaddaşımızın vəsiqəsi olacaq abidələrdir.

Tədbirdə Cəbrayıl rayonu Hafiz Fətəliyev adına Şahvəlli kənd tam orta məktəbin sagırdılardan Süsəngül Mahmudova, Pərviz Sultanlı, Azadə Oruclu yurd nüsgili üstündə köklənmiş şeirlər ifa etdi.

Topçu polkovnik Telman Mehdiyev, Abseron RİH-nin nümayəndəsi Vüqar Bəşirov, Rusiyada yaşayan həmyerlimiz fəlsəfə doktoru, ədliyyə generalı İntiqam Zeynalov, BU-nun profesori Əsədulla Qurbanov, Cəbrayıl rayonundan olan mədəniyyət işçisi Həsən Həsənov, tədqiqatçı Nazim Tapdıqoglu və başqaları çıxışlarında ulu yurda olan sonsuz sevgilərini dile getirib, torpaqlarımıza qayıdaqımıza olan inamlarını ifadə etdilər.

Şakir Əlifoğlu

an tekrarlamaya qadırıq və öz torpaqlarımızı işğaldən azad edəcəyik...

Mənim çıxışımın ardınca videoçarx nümayiş etdirildi. Ulu öndərimiz o dövrkü çıxışında səsləndirdiyi "Mənim özüm də, övladlarım da müstəqil Azərbaycanın yaşaması yolunda qurban olmağa hazırlıq" mesajı, həmçinin prezident İlham Əliyevin çıxışında: "gücləndirilən Azərbaycan, zəif Ermənistən reallıqdır"

nin genişləndirilməsinə çalışacaq ki, ölkə vətəndaşları bu istiqamətdə öz potensial qüvvə və bacarıqlarını nümayiş etdirsinlər.

Avqustun 21-də Xırdalandakı "Sultan" şadlıq sarayında Cəbrayıl və Füzuli rayonlarının işğalının 24-cü ildönümü ilə bağlı Azərbaycan Dövlətciliyi və Prezidentinə Milli Dəstək İctimai Birliyi anım tədbiri keçirildi. Dövlət Himnimizin səsləndirilməsilə başlanan tədbiri "Vədi-basar" qəzetiñin baş redaktoru Sərtib İslamoğlu açdı, torpaqlarımız uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsi yad edildikdən sonra burada Cəbrayıl və Füzuli rayo-nlarının ictimaiyyət nümayəndələrinin, ağısaqqalların, alimlərin, ziyalıların iştirak etdiyini diqqətə çəkdi.

Sərtib müəllim ilk olaraq sözü Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi adından "Xudafərin" qəzetiñin baş redaktoru kimi mənə verildi. Men gecələr yatanda yuxularımızda gördüğümüz, gündzlərlə ruhumuzda, ürəyimizin başında gəzdirdiyimiz doğma torpaqlarımızı, ata-baba gorgahımız olan Qarabağımızı, o cümlədən Cəbrayıllımız işğaldən azad etmək uğrunda nəinki təkcə hərbçilərimizin Ali Baş Komandanın əmriñine müntəzir dayandığını, həmçinin biz mülki adamların da hər an silahlanıb vətəni azad etməyə həzir olduğumuzu diqqətə çatdırıdım.

Ulu öndə Heydər Əliyevin siyasi kursunun bu gün uğurla ölkə başçısı İlham Əliyev cənabları tərəfindən davam etdirildiyini qeyd edib, bildirdim ki, ölkəmizdəki daxili siyasetdəki uğurun nəticəsi kimi siyasi ab-havanın, nizamlı sabitliyin onurun saxlanılması həm də ölkə vətəndaşlarının bir-birinə qarşılıqlı hörmət və etibarının əlamətidir. Əger daxilimizdə bir-birimizə qarşı bu cür inam, güvəncə, məhrəbəndə (məhərabəde) səfərbər olunmağımızın əsaslı zəminidir. Bu, döşəmənə bir mesaj olmalıdır ki, ötən ilin aprel döyüşlərini biz hə-

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

XATIRƏLƏR QALAQLANDI

Hüseyin Məcid oğlu Əhmədov 12 avqust 1944-cü ildə Şir bürcü altında Cəbrayı rayonunun Hovuslu kəndində anadan olub. Kəndlərindəki 7 illik məktəbin 1-ci sinfinə gedib.

Əlbətə, ömür dediyin bir tarixdir ki, onu mərhələli şəkildə vəreqləmək və tam təfsilatı ile anlamaq üçün gerək o yolu pille-pille soruşub öyrənəsən. Bu məqsədə Hüseyin həkimdən uşaqlıq illerindən tutmuş yaddaşında qalanları tarixi kronoloji baxımdan açıb söyləməyi xahiş etdim. Hüseyin həkim ağır bir yükün altına çıxın vəribmiş kimi aramla asta-asta danışmağa başladı:

- Mən şir bürcündə anadan olmuşam. Həyatımı həmişə bədbinilliklə izləyib, qəmgın notlar ömründə üstünlük teşkil edib. Bunu mən elə bili ki, anamın bətnində olarken o çağların ağır mühərribə illerinə düşməsi ilə, valideynlerimin bu eziyyəti, məşeqqətli illər keçirməsi ilə, acliq, səfələt dövrünə gəlib düşməsinə təsadüf etməsi ilə də əlaqələndirirdim. Sanki tale insana ele ana bətnində olarken, dünyaya gelməmişkən alın yazısı kimdir.

Anam danışardı ki, bəzən uşaqları sakitleşdirmək üçün bir ovuc buğdanı qovurub sizin cibinizə tökmüşəm ki, sakitleşəsiniz.

1950-ci illerin əvvəllərinə qədər Əyyub əmimin uşaqları ilə mənim qardaş və bacılarım bir yerde böyümüşük. Həsən, Şamayıl, Firuze, Həvəzə, Qəmbər, Simuzər, Məhəmməd və mən- sonbəz bizim ailədə mən olmuşam. Əmimin uşaqları - Əhməd, Əli, Qarətəl, Rza, Köçəri olublar. Bax, bələcə... gördünüz kimi bir çətin küləfti böyümək, yedidirmək, terbiyeləndirmək olduqca çətin və şərəflərmişdir. Rehmetlik anam Xanım Mehərrəm qızı danışardı ki, bu uşaqları ovundurmaq, acıdan vəlməmək üçün gedərdik cöldə bəzi göyərləri yiğib onurla yedizdirərik. Bütün bu çətinliklər baxmayaq biz böyüdük, inkişaf etdik və hərəmiz bir evin yiyəsi oldu.

1952-ci ilin sentyabrında Hovuslu kənd 7 illik məktəbin 1-ci sinfinə getmişəm. 1959-cu ildə 7 illik məktəbi qurtardım. Cəbrayı rayonundakı M.Qorki adına (indiki Mehdi Mehdiyədə adına) orta məktəbin 8-ci sinfinə getmişəm. Orada mən rayonmuzda və respublikada tanınmış müəllimlərdən olan Respublikanın Əməkdar müəllimi İsləm Məmmədov, Azad Şirinov, Əmine Əbilova, Qorxmaz Bayramov, Müzəffər Sadıqov, Qabil Hacıyev, Oruc Rzayev və başqaları dərs deyiblər. Bu müəllimlər öz zəkalarını biz sağırdların beyninə doldurur, həmçinin bizim həyatda kamil bir şəxsiyyət kimi formallaşmışdır. Mühüm idimlər göstərdi.

Biz o vaxt Hovuslu kəndindən 6 nəfər - mən, Məmmədov Hüseyin Ağamalı oğlu, Beydullayev Məhəmməd Ələkbər oğlu, İsmayılov Məhəmməd Əmran oğlu, Əhmədov Köçəri Əyyub oğlu (Allah rəhmet eləsin), Mehraliyev Möhübbət Gəncəli oğlu bu məktəbe gedib, 1963-cü ildə 11-ci sinfi bitmişik. Həmin ili həremiz bir instituta, mən isə N.Nərimanov adına Azərbaycan Dövlət Tibb Institutuna sənədlərimi vermişəm. Həmin il də pediatriya (uşaq xəstəlikləri) fakültəsinə daxil olmuşam. İnstitut dövründə daim əlaçılıq üçün gece-gündüz çalışmışam. Birinci kursdan sonuncu kursadək - 6 il ərzində rəhbəri kimi fəaliyyət göstərmisəm. Eyni zamanda institutun komsomol komitəsinin büro üzvi, institutun hemkarlar teşkilatının şura üzvü, pediatriya (uşaq xəstəlikləri) fakültəsinin Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sadri kimi fəaliyyət göstərmisəm.

1969-cu ildə institutu yüksək qiymətlərlə başa vurmuşam, təyinatla rayonumuza göndərilmişəm. 1969-cu ildə rayonda rəyepdər vəzifəsinə təyin olmuşam. İslədiyim müddədə xalqın etimadını doğrultmuşam. 1972-ci ildə Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin məsləhəti ilə aspi-

ranturaya qəbul üçün o vaxtkı Nadejda Krupskaya adına Ana və Uşaqları Mühafizə İstututuna sənədlərimi vermişəm. Həmin vaxt istututun direktoru Kubra xanım Fərəcovə idi. Onun şəxsi marağı əsasında mənim aspiranturaya qəbulum engellənmışdır.

1973-cü ildə bir də aspiranturaya getmek istəyirdim ki, məni rayonumuza uşaq xəstəxanasına baş hekim təyin etdilər. O vaxtı rayonun baş hekimi Kamil Mirzəyev idi. Oldum rayonda uşaq xəstəxanasının baş hekimi.

1975-ci ilin 1 noyabrında Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin əmri ilə Kamil Mirzəyevin Füzuli rayonuna dəyişdirilməsi ilə əlaqədar olaraq o vaxt Rayon Partiya Komitəsinin I katibi olan Kamal Əlibala oğlu Ağayevin təqdimati ilə mən rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş hekimi vəzifəsinə təyin olundum. O müdəttədən hal-hazırkı kimi də gördüyüñ kimi bu vəzifeni daşıyıram.

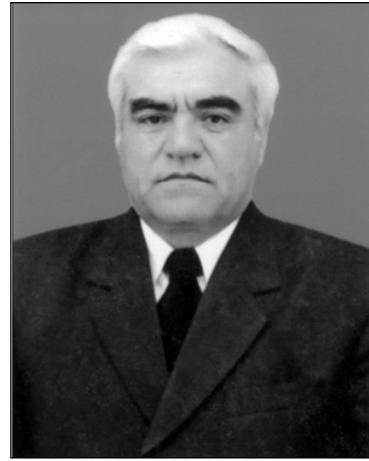
Bu müdəttədən həyatda keşməkəli yollardan keçmişəm. Heyatın cürbəcür qəribəlikləri ilə üzləşmişəm. Mən vəzifəyə gələn dövrlərdə xəstəxanada bir yazıma, deməqoguya yuvası kimi respublika səviyyəsində ad çıxarmışdım. Bir neçə hekim həbs olunmuş, bir neçəsi rayondan qaçmışdı. Belə xoşagelməz hallar eyni zamanda kollektivdə neqativ halların, bir sıra xoşagelməz əməllerin baş vermesine gətirib çıxarmışdı. İlk gündən yuxarıdakı adlarını çəkdiyim bu kimi neqativ hallara qarşı mübarizə aparmağa başladım. Səhiyyə kollektivinin saf, müqəddəs adını özüne qaytarmağı özüme amal secdim və buna nail oldum. Mənim vaxtında Rayon Partiya Komitəsinin xətti ilə ilk yoxlamalar başlandı. Bu 1977-ci ilin fevral ayına təsadüf edir. Bu yoxlamanın əsas səbəbi - iki nəfər yaşı qadının partiya sıralarına qəbul olunma məsəlesi Mərkəzi Xəstəxananın ilk partiya təşkilatında qoyulmuşdu. O vaxtkı ilk Partiya Teşkilatının katibi qadın idi. O, isə bu qadınların partiaya keçməsinin əleyhine olmuş və gizlin şəkilde onlara qarşı əks-təbliğat aparmışdı (bu, sonralar məlum oldu). O vaxt mən Rayon Partiya Komitəsinin qəzəbini düşər oldum, 5 nəfərdən ibarət Rayon Partiya Komitəsinin xətti ilə komissiya yaradıldı və mənim partiya fəaliyyətim yoxlanıldı. Arif Xəlilov - Partkabinetin müdürü, komissiyanın sadri isə "Kolxoçuz" qəzetiñin redaktoru Sirac Rüstəmov (Allah rəhmet eləsin), Rayon Komsomol Komitəsindən Nəsimov Qədir, Paşa Allahverdiyev (Rayon Partiya Komitəsinin təlimatçısı), Səferov Təbriz - ümumi şöbənin müdürü - Bunlar da komissiyanın üzvləri idilər.

Onların iştirakı ilə aprelin axırına qədər yoxlama davam etdirildi. Rayon Partiya Komitəsinin I katibi Kamal Ağayev məsələni tam aydınlaşdırıcı, bu, mənə qarşı yönəldilmiş kompaniyadır, yoxlamanın nəticəsinin Rayon Partiya Komitəsinin bürösündə yox, Rayon Xalq Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsində müzakirə olunmasını məsləhət bildi.

Aprelin axılarında Rayon Xalq Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsində məsələ müzakirə edildi, baş mühəsib və təsərrüfat işləri üzrə müavin tutduqları vəzifədən azad edildilər. Bütün bunlar xəstəxana kollektivində kimin sahə eqidəyə malik, kiminə xəbis simaya malik olmasını üzə çıxardı.

Sona işlərimiz qaydasında davam etdirildi, göstəricimiz ilə ilə yaxılaşmağa doğru gedirdi.

1971-ci ildə Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Fəxri Fermanına layiq görüldük. 1973-cü ildə Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Sosializm yarışının qalibi dəş nişanı ilə təltif olunduq. 1975-ci ildə Azərbaycan Respublikası 5 illiyin yekunlarına görə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fermanına layiq

görüldük. 1980-ci ildə 5 ilin yekunlarına görə Azərbaycan SSR-nin Səhiyyə Nazirliyinin təqdimati ilə "Şəraf" nişanı ordenine layiq görüldümüz, 1982-ci ildə Azərbaycan SSR-nin Səhiyyə Nazirliyinin təqdimati ilə SSR-nin Səhiyyə Əlaçısı dəş nişanını aldımız. 1986-ci ildə Mərkəzi Xəstəxanaların kollektivi əhali göstərildi.

xidmətin səviyyəsinə görə Azərbaycan SSR-nin Səhiyyə Nazirliyinin Keçiçi Qırmızı Bayraqına, I dərəceli diplomuna və 1000 manat pul mükafatına layiq görüldük, lakin həmin pulu o dövrde "Cernobil fondu"na köçürüdük. Haqqımızda o vaxtlar en nüfuzlu mətbü orqanlar ola "Komunist", "Azərbaycan gəncləri" qəzetlərində geniş reportajlar dərc olundu.

1977-ci ildə Sov. İKP MK bürosu xalq səhiyyesinin yaxşılaşdırılması barədə Qərar qəbul etdi. Bu qərarla əlaqədar olaraq 1979-cu ildə Azərbaycan SSR Mərkəzi Komitəsi Büro-suna xalq səhiyyesinin yaxşılaşdırılması haqqında qərar qəbul etdi. Bu qərra uyğun olaraq respublikada 4 rayon: 2şəhər - 26 Bakı Komissarı və Orconikidze rayonları, kənd rayonlarından isə İmişli və Cəbrayı rayonlarının səhiyyesinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar.

1984-cü ildə iyulun 5-də bu rayonlardan yalnız Cəbrayı rayonunun məsələsinə Mərkəzi Komitənin büro-sunda baxıldı. O dövrde Mərkəzi Komitənin I katibi Kamran Bağırov idi. İyulun 2-də Cəbrayı Rayon Partiya Komitəsinin I katibi Fikret Vəlihanov, Rayon Xalq Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsinin sadri Abbasqulu Fərzeliyev və mən bu məsələ ilə bağlı Mərkəzi Komitəyə dəvət olundı. Mərkəzi Komitəyə getməmişden qabaq mən Səhiyyə Nazirliyində oludum, nazir Telət Qasimovun qəbuluna düşdüm, ondan niyə məhz birce bizim rayonun adının qalmasını bilmə istedim. Diger üç rayon isə siyahidan çıxarılmışdır. O, mənə ürek-dərək verib - bunların hamısı sizin rayonun xeyirinə olacaq, - dedi.

5iyul 1984-cü ildə saat 16:00-da biz Mərkəzi Komitənin büro zalında olduq. Həqiqətən də çox heyecanlı əziziyət yaranmışdı. Nəhayət, Mərkəzi Komitənin I katibi Kamran Bağırov F.Vəlihanov tribunaya dəvət etdi. Onun çıxışından sonra Səhiyyə Nazirliyinə Telət Qasimov çıxış etdi. O dövrde Mərkəzi Komitədə Səhiyyə Şöbəsinin müdürü olan Məmmədov familyalı bir nəfər də çıxış etdi. Ardınca büro üzvlərinin çıxışları oldu və Kamran Bağırov yekun söz söylədi. Göstərdi ki, bir halda ki, 4 rayondan yeganə olaraq Cəbrayı rayonu bura gelib çıxıb. Biz gərək rayon səhiyyə müəssisələrinin maddi-texniki bazasının, kadr potensialının yaxşılaşdırılması üçün gərəklər qərarlar qəbul edək. Belə də oldu. Əlavə olaraq Fikret Vəlihanov, rayonun arxitektoru Abbasov Ağadadaş Bakıya dəvət olundu və

biz - Vəlihanov, Abbasqulu Fərzeliyev və mən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində, Kənd Tikinti Nazirliyində, Üzümçülük-Şərabçılıq Komitəsində olduğunu və 1985-1990-ci illər arasında 5 ilik ərzində Cəbrayı rayon Səhiyyəsinin maddi-texniki bazasının yenidən tikilməsi ilə əlaqədar geniş tədbirlər planı tərtib olundu. Həmin tədbirlər planına uyğun olaraq 1985-ci ildə 50 çarpayılıq Büyük Mərcanlı kənd xəstəxanası tikilib istifadəye verildi. 1985-ci ildə 180 çarpayılıq Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının bünövrəsi qoyuldu və 1987-ci ildə əhalinin istifadəsinə verildi. Eyni ilə Kolxoz-Tikinti İdarəsinin (Kolxozstroy) xətti ilə Çaxırlı, Yuxarı Xəlefli, Qalacılıq, Goyərçin Veysəlli, Sarıcallı, Əmirvarlı, Karxulu Feldşer-mama məntəqələri yenidən tikilib istifadəye verildi.

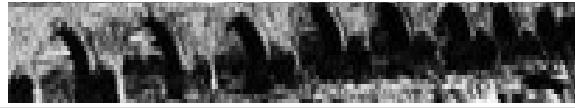
1986-87-ci illərdə rayonun Hovuslu, Şahvəlili, Alıkeyxali, Maralyan, Mehdi, Horovlu kəndlərində yeni layihələr əsasında həkim ambulatoriyaları tikilib camaatın istifadəsinə verildi. Bu müdəttədən ərəb tibb məntəqələri yaradıldı, kadrlarla, dava-dərman preparatları ilə temin olundu. Eyni zamanda köçürülen ailələr içerisinde olan tibb işçiləri da bu işlərə cəlb olundular. Onlardan Sisyan (Qarakilse) rayonundan Oysandix xanım, Səməndər xanım Hərəkülə işə başlıdlar. Rayon tibb işçilərindən İmanov Zahid, Mansırhanov Bağdad, Zamanov Əliyənnəqil, Abbasquliyev Məhəmmədəli və başqları da onlara xidmet göstərirdilər. Qisa vaxt ərzində məskunlaşmış bəi ailələrə dövlət tərəfindən xeyli yardım edildi, qaramal, toyuq və s. verildi. İylü ayında erməni işğalçıları onlara qarşı müyyən təxribatlar törətdilər. 1991-ci ilin iyulunda Dolanlarla Cəbrayı, Zamzurla Cəbrayı yolları üstündə mina qoyub partlayışlar törətdilər. Xeyli itkişlərimiz oldu. Igid polis zabiti kapitan Əhmədov Zəhid Ferrux oğlu da bu zaman şəhid oldu. O dövrələr respublikada yaranmış xəotik vəziyyətə əlaqədar məskunlaşmış ailələrin təhlükəsizliyi də gözləniləndi kimi olmadı. Ona görə də Qərbi Azərbaycandan olan həmin ailələr təkrar ikinci dəfə qəçqin düşdülər, Bakıya və başqa rayonlara pənah apardılar. Elə həmin vaxtdan da Cəbrayı qara günləri başlandı.

1990-ci ilə qədər rayon üzrə həkimlərin sayı artıq 85 nəfər, orta tibb işçilərinin sayı isə 415 nəfərə çatdırılmışdı. Ümumiyyətlə, rayon üzrə 6 kənd xəstəxanası, 1 rayonlara rəsəd Vərəm Dispanseri fealiyyət göstərirdi. Bu qərra uyğun olaraq respublikada 4 rayon: 2şəhər - 26 Bakı Komissarı və Orconikidze rayonları, kənd rayonlarından isə İmişli və Cəbrayı rayonlarının səhiyyesinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar.

Eyni zamanda 11 hekim məntəqəsi - o cümlədən Hovuslu, Şahvəlili, Qumlaq, Xudafərin, Alıkeyxali, Maralyan, Mehdi, Minbaşılı, Horovlu, Yuxarı Mərcanlı, Sıxalağlı həkim-ambulator məntəqələri və eyni zamanda 51 feldşer-mama və tibb məntəqələri fealiyyət göstərirdi. Bütün bu müəssisələrdə 1033 nəfər həkim, orta tibb işçisi və kiçik tibb işçisi və s. çalışırdılar. Bunlardan 85 nəfər həkim, 415 nəfər orta tibb işçisi, yerə qalanları isə kiçik tibb işçisi təşkil edirdi.

1986-ci ildə kollektivimiz Keçiçi Qırmızı Bayraqla, mən isə Əmək igidiyyətənə görə ordeninə layiq görüldüm. 1987-ci ilin payızında Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinin Moskvada keçirilən Kənd Təsərrüfatları Nəqliyyətləri Sərgisində Səhiyyə Nazirliyini kənd rayonları içərisində yalnız Cəbrayı rayon təmsil edirdi: Gərsəsib İsmayılova, Mine Həmidova, Əjdər Hacıyev, Balyandlı Tərxan Əhmədov (feldşer), Səltənət İsmayılova Səhiyyə Nazirliyinin xətti ilə Kənd Təsərrüfatları Nailiyyətləri Sərgisində iştirak etdilər.

1988-ci ilin fevralında Dağlıq Qarabağ hadisələrinin başlanması ilə əlaqədar olaraq bizim səhiyyə işçilərimiz də bir amal uğrunda birleşib, torpaqlarımızı erməni faşistlərindən xilas etmek üçün çalışırdılar. 1990-ci ildən sonra məsələ daha da qəlizləşdi. Bütün işçilərimiz ayıq-sayıq olub öz işlərinin öhdəsində layiq-qince gəlirdilər. 1991-ci ilin evvelərində qələmərənən qəbul etdik. Arxam saat 23:00-dək döyüş oldu. 46 nəfərdək şəhid, 114 yaralını isə mərkəzi xəstəxanaya qəbul etdik

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

Cəbrayılda qalan yuxum

Bəri başdan deyim ki, fani adlandırdığımız bu dünya mənə də öz "səxavətini" əsirgəməyib. Ata, baba, nənə, emi, övlad, dost itkilərinin acısını dadmışam. Bu itkilərin heç biri məni ata-baba ocağımızı itirdiyimiz 1993-cü ilin 23 avqust gününün dəhşəti qədər yandırıb-yaxmamışdır. Hətta nə vaxtsa əzrayıl ilə üz-üzə qalacağım, gözlərimi bu işqılı dünyaya əbədi yu-macağım məqamlar da mənə yurdumu itirdiyim günün acısı qədər təsir edə bilməyəcəkdir.

Məşhur alman filosofu F.Nitsşenin təbliğində desəm, "insan faciədir, çünkü ölcəyi bilir". Ölüm bizim haqqımızdır, lakin ulularımızın ruhu dolaşan doğma torpaqlarımızı itirəcəyimizi heç xəyalımı belə getirə bilməzdik.

Havadalarına arxalanan ermənilərin 1988-ci ildən başladıqları bu müharibə xalqımızın başına olmazın müsibətlər gətirdi. Neçə-neçə sayseçmə oğullarımız Vətən yolunda şəhid oldular, itkin düşdüler, düşmən gülələrindən yaralanıb ömürlük elil oldular. Qız-gəlinlərimiz, qocalarımız, körpə uşaqlarımız erməni əsirliyində işgəncələre məruz qaldılar. Neticədə bir milyona yaxın soydaşımız öz tarixi yerlərində çıxarılaraq qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşdü. İşğala məruz qalan kəndlərimiz və şəhərlərimiz düşmənər tərəfindən yandırıldı, dağıdıldı, viran edildi.

Biz cəbrayıllar 24 ildir ki, erməni işğal ile əlaqədar olaraq dədə-baba yurdumuzdan perik salmışıq. 24 ildir ki, hələlik əlimiz çatmadığı, ünmüüt yetmədiyi yerlərə yön çevirib köks örürük... 24 ildir ki, həsrətdən, möhnətdən əynimizə köynək biçib qalmışıq Vətənə sari boydana boydana.

Cəbrayılın havası, suyu, təbiəti, hər çinqılı, hər daşı mənim üçün müqəddəs və əvəzolunmazdır. Bu cənnət diyarın hər çiçeyinin, hər gülünün etrindən dadmışam, suyu göz yaşı kimi dupdurulan bulaqlarının gözündən ibib-saflaşmışam. Çöldə biləyi, eldə çörəyi ilə tanınan, dəst yanında təpərlə, düşmən öndən sıperli kişilərimizə, şərefini və layaqatını hər şeyden üstün tutan xanım-xatınlarımıza, kişiyanaya hərəkət-

ləri ilə seçilən oğullarımızla qürur duymuşam.

Cəbrayıl işğal olunduğu 1993-cü ilin 23 avqust gündündə İndiye kimi ele bir gün, saat olmayıb ki, mən doğma yurdumuzu anmayım, düşünməyim. Gecələr də yuxumdan çıxmır yurdumuz, yurdumuzla bağlı olaylar, nəsnələr...

24 ildir ki, təvəllüd tapdıǵım, ana, vətən kəlmələrini dilime gətirdiyim ocaq, bəxtimin soraǵına düşdürüyüm yollar, bir zərresinin işığına şərik olduğum göyər, gözəlli və əzəmeti ilə göz oxşayan Xan Araz, cıgvirlərində Qurbanının izi qalan Diri dağın sineşisi, vüqar, əzəmet simvolu olan başı qarlı Ziyaratın zirvəsi, zinqirovlu, çal-çağırlı dəvə karvanlarını Şərqdən-Qərba, Qərbən-Şərqə yola salan Xudafərin körpüsü, vaxtin dəyirmanında əriyb qum olan daş, ocağı sönüb qara daşı qalan yurd yerimiz - doğma Cəbrayılimiz yuxularından çıxmır.

Bir igidin ömür payı ola biləcək bu 24 il-

Sızlayıram, yatmiram ki gecələr.

*O yanıb kül olmuş evlərə baxıb,
Çiçəyi qurmuş çöllərə baxıb,
Daha çağlamayan sellərə baxıb
Ağlayıram, yatmiram ki gecələr.*

*Mərmidən, güllədən itən torpağın,
Üstündə min nemət bitən torpağın,
Bizləri səsləyən Vətən torpağın
Oxşayıram, yatmiram ki gecələr.*

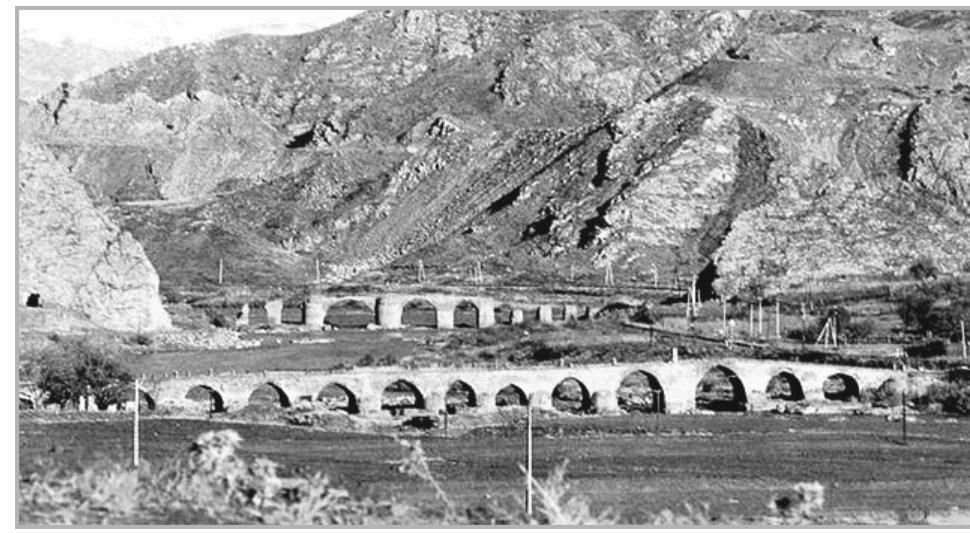
*Küsüb bizdən, açmır mənə qucağın,
İmkan vermir öpəm küncün-bucağın.
Çoxdan sönmüş o odun, o ocağın
Yandırıram, yatmiram ki gecələr.*

*Sağalacaq yaraların, dağların,
Bar verəcək baxçaların, bağların.
Sevinəcək, şadlanacaq çağların
Gözləyirəm, yatmiram ki gecələr.*

Cənab Prezidentinizin bu ilin yanvar ayının 24-də imzaladığı "Cəbrayıl rayonun işğaldən azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası haqqında" Sərəncamı mühüm tarixi və siyasi əhəmiyyətə malikdir. Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri hörmətli Əli Həsənovun, Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Kamal Həsənovun yorulmaz fəaliyyətləri nəticəsində az müddədə işğaldən azad olunmuş rayonunuzun Cocuq Mərcanlı kəndindən həyat yenidən bərpa olundu, böyük qayğıdan əsası qoyuldu. Cocuq Mərcanlı kəndinin sakinlərinin hamisini bir nəfer kimi qayğıb doğma torpaqda yaşamaq istəyini nəzərə alan dövlətimizin başçısı daha yüz evin və əlavə infrastruktur tikintisi üçün əvvəlkin-dən üç dəfə artıq vəsait ayırdı.

Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını tezliklə işğaldən azad edəcək və viran qoyulmuş yaşayış məntəqələrimizdə həyat yenidən canlanacaqdır.

Artıq xeyli müddətdir ki, Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin organı olan "Xudafərin" qəzətinin səhifələrində Cocuq Mərcanlıda görülən yenidənqurma işləri geniş şəkildə və böyük həvəslə işqlandırılır. 24 ildir ki, təmənnəsiz xidmət göstərərək "Xudafərin" imizi yaşadan dostlarımız baş redaktor Şakir Əlibəyev, müavini tanınmış şairimiz Hidayət Səfərliyə, ümumiyyətə, zəhməti keçən hər kəsə təşəkkürümüz bildirirəm. Arzu edirəm ki, tezliklə "Xudafərin" in sehifələrini işğaldən azad olunmuş cənnət Qarabağımızdan həzırlığınız materiallar bəzəsin.

də yuxularımda torpaq, papaq, çıraq, ayaq və bir də sahibini gəzərek hey çirpinan at görürəm. At muraddır deyiblər....

*Cəbrayılı qarış-qarış dolanıb,
Yoxlayıram, yatmiram ki gecələr.
Əsir düşmüş çiçəklərin, güllerin
Qoxlayıram, yatmiram ki gecələr.*

*Balıq tutduğumuz o Xan Arazda,
Yaz gələndə dolub, qalxan Arazda,
Mənim arzularım axan Arazda,
Çağlayıram, yatmiram ki gecələr.*

*Baş çəkirəm Xudafərin elinə,
Dirmanıram Diri dağın belinə.
Viran olmuş yurd-yuvamın yerinə,*

Ötən ilin aprel döyüşləri ümidişərimizi bir daha göyərtdi. Ali Baş Komandanımızın qətiyyəti hücum emri sayəsində düşmənin təxribatına cavab verən Azərbaycan Orduyu strateji Lətə Təpə yüksəkliyini azad etdi. Bütün cəbhə boyu düşmənə ağır zərbələr vuruldu. Bayraqımız işğaldən azad olunmuş ərazilərimizdə dalğalanmağa başladı. Vətən torpağının hər qarışı üçün canından keçərək Allahın dərgahında xüsusi məqama ucalan igid oğullarımız bütün dünyaya sübut etdilər ki, bizim doğma Qarabağ torpağı uğrunda şəhid olmaq istəyimiz ermənilərin orada yaşamaq istəyindən qat-qat güclüdür. Vətən yolunda can vermiş bütün şəhidlərimizin ruhları qarşısında baş eyi-rəm.

Bəxtiyar Vaqif oğlu Əsədov,
Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti
başçısının Karxulu kənd
inzibati ərazi dairəsi üzrə
nümayəndəsinin müavini

(Əvvəli səh.3-de)

Səhiyyə nazirliyinin tapşırığı əsasında İmlisidən 4, Beyləqandan 2 tacili yardım maşını köməyə gəlməşdilər. 46 nəfər şəhidin 40 nəfərinin cəsədi döyüş meydənindən çıxarıldı, 6 nəfərin isə meyidini çıxmaraq mümkün olmadı. Yüksəklik yənə de ermənilərin əlinde qaldı. 6 şəhidimizin cəsədi uzun müddət ermənilərlə danişıqlar aparıldıqdan sonra 1 həftədən sonra qaytarıldı. Lakin cəsədlər ele gündə idi ki, Balyandın güneyində qalıb tanınmaz vəziyyətə düşmüşdül. Həmin şəhidlərin 7-si Saatlı rayonundan, 11 nəfəri Gəncə sakını, 2 nəfəri Bakının Nizami rayonundan gelənlər, 1 nəfər Sabirabadan, qalanları isə Cəbrayılın öz gənclərindən ibarət idi. Bu döyüşdən sonra uzun müddət hərbi hissələrimiz özüne gələ bilmedilər. Bu məglubiyyətin əsas səbəbi o dövrə hərbi mütəxəssislərin olmaması, olanların isə naşı hərəketləri idi. Kefənə büküb maşınımla valideynlərə göndərdik. Həmin döyüşdə Karxuludan Mübariz Qasimov Azərbaycan bayrağını yüksəkliyə sancıdı yerdə vu-

XATIRƏLƏR QALAQLANDI

rularaq şəhid oldu.

1992-ci ilin oktyabrında Qışlaq kəndi yaxınlığında Armud postu deyilən postda gedən döyüşlərdə Şəhidlərimiz oldu...

1993-cü ilin iyulun 2-də Balyand dağında olan Horadız postunu görmüş ermənilərə qarşı eməliyyat keçirildi. Döyüş ancaq Cəbrayıl polku tərəfindən həyata keçirildi. O dövrə alay komandırı Mahir Səfiyər oğlu Həsənov, müavini Süleymanlıdan olan Kamil Vəliyev idi. Döyüş 2 iyul 1993-cü il saat 5 radələrində başladı. Axşam saat 22:00-dək davam etdi. Bu döyüş də ugursuz oldu. 12 şəhid verdik, 42 yaralımız oldu. Polk rayon mərkəzindəki internat məktəbində yerləşirdi. Saat 21:00-22:00 radələrində alayın böyük canfəşliqla Sarıcılı texniki peşə məktəbine köçürülməsi başlanıldı. Bunu görən rayon caməati böyük təşvişə düşdü və hamı evini-eşiyini, malını, toyuğunu götürərək Arazboyu kənd-

lərə pənah aparırdılar. Şayiə gəzirdi ki, Hadrutdan 9 tank Cəbrayıl şəhəri-hücum emri sayəsində düşmənin təxribatına cavab verən Azərbaycan Orduyu strateji Lətə Təpə yüksəkliyini azad etdi. Bütün cəbhə boyu düşmənə ağır zərbələr vuruldu. Bayraqımız işğaldən azad olunmuş ərazilərimizdə dalğalanmağa başladı. Vətən torpağının hər qarışı üçün canından keçərək Allahın dərgahında xüsusi məqama ucalan igid oğullarımız bütün dünyaya sübut etdilər ki, bizim doğma Qarabağ torpağı uğrunda şəhid olmaq istəyimiz ermənilərin orada yaşamaq istəyindən qat-qat güclüdür. Vətən yolunda can vermiş bütün şəhidlərimizin ruhları qarşısında baş eyi-rəm.

qif Məhərrəmov "PMK-16"-nın rəisi Mərkəz Paşayevlə Hadrutdan gələn tankların qabağınlı almaq üçün Balyand dağında istehkam qurmağa gediblər. Sonra Milli Tehlükəsizlik Nazirliyinin rayon şöbəsinə üz tutдум. O vaxt rayon şöbəsinin rəisi Aydin Şamiyev idi. Orda da heç kim tapmadım. Yalnız həmin şöbənin Rəşad adlı işçisi ilə rastlaşdım. O, mənə dedi ki, həkim, imkanın varsa yaralıları Mərcanlı kənd xəstəxanasına evakuasiya olə. Bu söz bütün ümidişərimi məhv etdi. Qayıdırıb xəstəxanaya gələndə yolum yənə polis idarəsinin qarşısından keçdi. Bu dəkkədə (bu anda) polis rəisinin müavini Fırat Əliyev qabağıma çıxdı. Vəziyyəti dəyişdirdi. Qayıdırı ki, həkim, bunların hamısı xəstəbatdır, narahat olma, gedin oturun yerinizdə xəstəxanada. Mən xəstəxanaya qayıdırı gəldim. Adətən xəstəxanının zırzəmisində işləyirdik. Gördüm ki, zırzəmi xəstəxanaya qonşu olan

adamları doludur. Hamı burası siğna-maşa gelmişdi. Gəldim Fırat mülli-min sözünü həkimlər, yaralılara çatdırıldım. Şəhər kimi 42 yaralının keşiyini çekdim. Şəhər saat 7 radələrində alay komandirinin müavini Kamil Vəliyev o yaralıların siyahısını götürmək üçün xəstəxanaya gəlmədi. Cərrah Vahid Hüseynov onun qabağına yeriib: - ne üçün tanklar gəlmedi? - deyə soruşduqda, Kamil mülliim də cavab verdi ki, bunun bir zaraftat olduğunu biziñindi deyirler.

Bundan sonra həmin xəstələrin bəziləri Bakı şəhərindəki mərkəzi qəsəpitala, bir hissəsinə isə Mərcanlı kənd xəstəxanasına köçürüldü. Vəziyyət getdikcə pisləşirdi. Artıq xəstəxanada işləmək qeyri-mümkün idi. Ona görə də biz xəstəxanaların cərrahi hissəsinin avadanlıqlarını Böyük Mərcanlı kənd xəstəxanasına köçürüdük. Artıq avqustun 1-dən xəstələri Böyük Mərcanlı xəstəxanasına yerləşdirirdik...

Söhbəti yazdı:
Şakir Əlibəyev

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

AMEA Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq İnstitutunun "Qloballaşma və informasiya cəmiyyətinin fəlsəfi problemləri" şöbəsinin 26 may 2014-cu il tarixli 6 sayılı iclas protokoluna əsasən çap olunmuş "Sivilizasiyanın ekoloji perspektivləri, tarixi prosesdə ekoloji amil" ("Elm", 2014) monografiyasının elmi redaktoru məhrum professor Həmid İmanov, rəyçiləri fəlsəfə elmləri doktoru Lalə Mövsümova və fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Müşfiq Şükürovdur.

İstərdim ki monoqrafiya müəllifinin kimliyi haqda oxuculara tənşşiq vermək üçün Arif Fərzeliyevin "Minbaşılı və minbaşılılar" ("Təknur", 2010) kitabında verilmiş avtobiografik məlumatı təqdim edim:

"Adil Cəmil oğlu Qurbanov 18 sentyabr 1958-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Minbaşılı kəndində, Sədi məhələsində anadan olub. Orta məktəbi doğma kəndində bitirib. Taras Şevchenko adına Kiyev Dövlət Universitetinin fəlsəfə fakültəsinə bitirən Adil filosof-sosioloq-politoloq ixtisaslarına yiyələnib.

Hazırda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq Institutunda böyük elmi işçi vəzifəsində çalışır. "Müasir dünyada ekoloji komponentlərin rolü" mövzusunda disser-tasiya işini müvəffeqiyyətlə müdafiə edən Adil müəllim fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi alıb.

Həmkəndisi Sara xanımla ailə heyati quran Adil müəllimin Sahibə və Rufanə adlı iki qızı var. Sahibe 2009-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə qəbul olub, I kurs tələbəsidir. Rufanə orta məktəbin X sinifində təhsil alır (Qeyd edim ki, bu informasiyalar 2010-cu ilə aiddir - Ş.A.). Adil müəllim təbətiən çox təvazökar insandır. Hələ Kiiev Dövlət Universitetindəki təhsil illərində ermənilərin torpaqlarını tecavüzünü, Azərbaycan həqiqətləri ABŞ-də dərc olunan mətbuat şəhifelerində yaya bilmədi! "İctimai" televiziya da yayılmış verilişlərdə yaxından iştirak edir, efrət çıxmaga meymənilər olmasa da, ictimai-siyasi hadisələrə öz dəyərləri fikirlərile müdaxilə edir.

Adil Qurbanov respublikamızda fəlsəfe ixtisası üzrə xaricdə təhsil alan az sayda mütəxəssislərdən biridir" (səh. 150-151).

Bəli, monoqrafiyanın müəllifi Adil Cəmil oğlu Qurbanov ixtisası filosofdur və tədqiqət çəkdiyi mövzunu da sosial-fəlsəfi prizmada təhlil süzgəcindən keçirmişdir: "İnsanın sosial təbəti onun təbii əsasdan məhrum olması demək deyil. Təbətiñ məhsulu olan insan kainatın, kosmik sonsuzluğun vəhdəti danılmaz həqiqətdir. İnsanların fəaliyyəti kainatın ən müxtəlif qüvvələrinin təsirine məruz qaldığından, həmin təsirin rengarəng təzahürlerini özündə eks etdirir" (s.9).

Kitabın girişindən getirdiyim bu cümlələr birbəşə müəllifin insan və təbətiñ faktoruna fəlsəfi baxışlarını eks etdirir, insanın sosial mənşəyi ilə təbii yaradılışı arasında kəskin sərhəd qoyulmadığını, əksinə, burada bir filosof kimi əksliklərin

vəhdəti qanunun işə yaradığını açıb göstərir. Daha sonra alım "İnsan təbətiñ sahibidir" şəklində populyarlaşmış şüarı diqqət mərkəzində saxlayaraq, cəmiyyətin və elecə də müasir sivilizasiyanın narsissizm (özünəvurğunluq) xəstəliyin tutulmasına fəsadlarına toxunur:

"E.Fromm haqlıdır, təkcə müasir insan deyil, müasir sivilizasiya da narsissik xarakterlidir. Və bu narsissik sivilizasiya özünün uğursuzluğunu, iqtidarsızlığını ona xatırladacaq faktlardan uzaqlaşmağa can atır. Əgər uzun müddət etrafında ajotaj qaldırılan problem həll oluna bilmirsə, xəste içtimai şür onu periferiyaya sıxışdırır, görməməyə çalışır. Həll olunmayan problemlər problem statusundan meh-

dörd sözdən - daha doğrusu, iki ayrı-ayrı söz birləşməsinin vəhdətindən yaranmış ümumi adının mənasını daha dərindən çözəmək üçün bu yarımfasılın birində birinci komponentdə-söz birləşməsində ifadə olunan mənaya, ikinci yarımfasılın da isə ikinci söz birləşməsinin daşıdığı mənaya aydınlıq gətirilmişdir. Beləcə, mənşəti ardıcılıq prinsipi ilə müəllif qarşıya qoyduğu məqsədi açıqlamaya plan tutmuş ve bu yolla mövzunun konkret elmi şərhini verməyə müvəffəq olmuşdur.

Misal üçün, "Tarix nədir?" sualaına aşağıdakı kimi cavab vermək olar deyən tədqiqatçı gösterir ki, "Tarix vahid proses olub, insanın azad fəaliyyətinin müəyyən an-sambla daxil olması, fərdi iradələ-

maqla tarixi şurur mərhələ və formaları fərqləndirilir (teokratik, mifoloji və humanistik, bilavasitə praktik, dini-mifoloji və elmi-tarixi, kortebii və "şüurlü" tarixi şür). Deməli, tarixi şür bəşəriyyətin keçmişinin kortebii və ya elmi formalarla inikası deməkdir. Tarixi keçmişimiz məhz tarixi şurur elmi tarixi formasında düzgün inikas olunur. Bu forma əslinde tarix elminin, deməli, tarixi idrakın yaranması ilə formalşır və təkamül edir. Məhz tarixi idrak tarixi şurur komponentlərindən biri kimi çıxış edir. Tarixi şür anlayışı tarixi idrak anlayışından genişdir, çünkü onun tərkibinə sistemli və məqsədönlü elmi-tarixi idrakdan başqa, bilavasitə praktik və dini-mifoloji formalar da daxildir. Elmi tarixi

şoşaların, alimlərin, M.Veber, O.Şenqler, K.Popper, Jan Pol Sartr, həmçinin K.Marks, F.Engels kimi fikir dahiilərinin də bu istiqamətdəki mövcud elmi-nəzəri baxışlarını dərinden mənimsemış, bu zəngin elmi məlumat bazası üzərində də özünün mühakimələrini yürütmüş, söylənilən fikirləri davam və inkişaf etdirmişdir. Əsərdən müəyyən bir parçanı sitat gətirməklə bu dediyimizin əyani təsdiqini görərik: "Tarixi prosesin təhlili baxımdan "həyat fəlsəfəsi" cəreyanının tərəfdarı" alman O.Şenqlerin (1880-1936) mülahizələri maraqlıdır. Onun fikrincə, hər bir sosial tamlıq onun terminolojisi ilə desək, "mədəniyyət" unikal organizm olub, istədiyi vaxt çıxırlanır, hər bir mədəniyyət öz

Filosofun ekoloji görüşləri

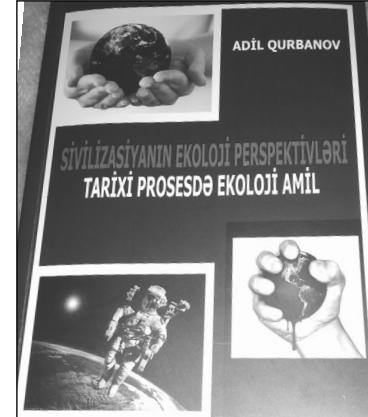
rum edilir. Ekoloji probleme də belə yanaşmanı müşahidə etdik.

XX əsrin II yarısında "Roma klubu"nun məruzələri ile gündəmə çıxırdılan probleme yarım əsr müzakirə olunduqdan sonra maraq sənədi. Zira məlum oldu ki, problemin həlli bəşəriyyətdən dəyərlərin kardinal suretdə təftişini tələb edir. Buna isə istehlakçılığı qapılmış sivilizasiya heç cürazi deyil. Lakin necə dəyərlər, baxmayaq ki, cəmiyyət problemi görmək istəmir, problem özü cəmiyyəti "görməkdədir" (s.4).

Fikir versək, bu cümlələrde müəllifin müasir dövrün global ekoloji problemini fəlsəfi idrakın gözü ilə görüb dəyərləndirdiyini görərik. Bir var adı gözle görünən təref, bir də var yalnız besirət gözündən görünə bilən məsələ. Mənəvi, bəsirət gözünün açılması üçün birinci növbədə insandan idrak fəlsəfəsi oyanmalı, dil açıb danışmalı və fəlsəfi məntiq buna şərh vərməlidir. Məhz filosof alım kimi Adil Qurbanovun ekoloji probleme baxışını səciyyələndirən də onun məsələnin fəlsəfi mahiyyətinə nüfuz edə bilməsində özünü göstərir. İnsanın və ümumiyyətə, müasir içtimai-iqtisadi formasiyanın əsas bələsini onun özünəvurğunluq (narsissizm) virusuna yoluxmasından tövsiyə edir. İslam dinindən təkəbərlülük (lovşalıq) menfi hal kimi qəbul olunur. Əsliyin, narsissizm də buna uyğun bir şeydir. Təbətiñ övladı olan insan sosial varlıq olmayıñdan "sui-isti-fade etmək yolu ilə" özünü təbətiñ şahı elan etmək özünəvurğunluq (narsissizm) sindromuna yoluxmuş olur, nəticədə bu harmoniyaనın pozulması bir sıra global problemlər, eləcə də ekoloji problemlərə yol açmış olur və bununla özünün məhvini də öz egoist əmələrlə reallaşdırılmış olur.

Deməli, təbətiñ öz mənfəəti namine yaranılañmaq istəyən istehlakçı kapitalistin acqözlükdən hədəqəsindən çıxmış gözleri artıq heç nəyin fərqində olmur, var-dövlət herisliyi, üstəlik özünü təbətiñ şahı kimi hegemon görəmək iddiası (narsissistik təbətiñ) ekoloji felakətə yol açmış olur. Nəticədə, yuxarıda da qeyd edildiyi kimi, cəmiyyətin görmək istəmədiyi bu ekoloji problem özü qaydırıb cəmiyyəti "görməye" - cəmiyyətin yaxasından tutub silkeləməyə, hədələməyə başlayır.

Adil Qurbanov monoqrafiyanın "Tarixi prosesdə ekoloji amil" adlı ilk fəsliñ həmin fəsliñ adına müvafiq şəkildə iki yarımfasıl də araşdırır: "Tarixi proses bir baxış" və "Ekoloji komponentlər və onların aşkarlanması xüsusiyyətləri". Bu adaların da məhvərində bir filosof dəqiqiliyi özünü göstərir. Birinci fəsilin

rin perspektivde ümumbəşeri harmoniyasını tərtib edə bilən, tədrisən dəyərlərin məzmununun vahid anlamına yaxınlaşmasıdır. Hər bir fərdi şurur cəlb olunduğu ümumi dünyani tərtib etməye qadirdir. Hələ bir dünya ki, burada həmin şur özü istədiyi kimi, özünün şəxsi cəhdəli ilə onu yarada bilir... Başqa müləhəzələr də vardır. Məsələn, tarix ayrı-ayrı emalların, impulsların xaosudur. Hələ bir dünyadır ki, burada özbaşınlıq və təxəyyül üçün geniş meydan və s. vardır" (səh. 15-16).

Daha sonra bu cümlələrin üstündə tədqiqatçı fəlsəfənin əsas mövzularından olan tarixi şurun anlayışının üstüne gelir: "Tarixi şur mürəkkəb və müxtəlif sahəli sistem olan içtimai şurun mühüm və spesifik struktur ünsürlərindən biridir. Cəmiyyət içtimai yaddaş mahiyyəti kəsb edən tarixi şüursuz keçinə biləm. Tarixi şur tarixi dövrlərin, mərħələlərin və tarixi zamanların eləqəsi, gələcək perspektivin zəminidir. Tarixi şur termini ilə "kortebii" şurətə yaranan, yaxud elmın yaratdığı elə müxtəlif formalar ehətə edilir ki, bu formalarda cəmiyyət öz keçmişini dərk edir (təkrar yaradır və qiyətləndirir), başqa sözlə, bu formalarda cəmiyyət müəyyən zəmanda öz hərəkətiñ təkrar yaradır. Tarixi şur içtimai şurun konkretna formaları ilə ümumi cəhətlərə malik olmaqla yanaşı, onlardan məhüm bir əlamətə görə fərqlənir. İctimai şur formaları cəmiyyətin inkişafının hər bir mərhələsində mövcud varlıqla (əks etdirdikləri obyektlər) qarşılıqlıdır. Bildikləri halda, tarixi şur real gerçəklilikə münasibətin dolayı ifadəsi olmaqla ona daha bir meyar da əlavə edir. Bu meyar zamandır. Hər bir içtimai sistem özünü zamandakı yaddaşın ünsürünə çevirmək məqsədilə müəyyən əsullara malik olur ki, bu əsul və qaydaların özlerinin dərk edilməsi tarixi şurun məzmununu təşkil edir. Tarixi keçmiş qeydə alma eməliyyatlari həm inikas predmetinə, həm də bu eməliyyati həyata keçirmək əsullarına görə fərqlənlərlər. Bu iki cəhət nezərə alın-

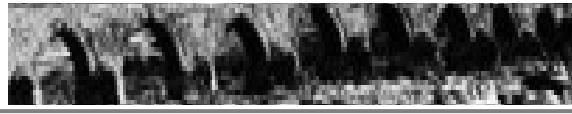
şurun yaranması cəmiyyətin tarixi mənlik şurunun meydana gəlməsi ilə bağlı olmuşdur. Mənəvi sərvətlərin toplanması və kamilleşməsi ilə insanlarda tarixi obyektləri daha dərindən dərk etmək zərurəti yaranmış və bunun nəticəsində şurun özünün dərk zəruriləşmişdir. Bu da insanın öz-özünü dərk etməsidir" (səh. 16-17).

Baxıb yolla alım içtimai şur, tarixi şur, eləcə tarixi idrak anlayışlarının fəlsəfi mahiyyəti barede oxuculara dolğun və etraflı məlumat bazasıdır, elə bu əsasda mənşiqi mühakimələrini davam etdirərək "hər həçə-küçəni açıb ortaşa tökü", bununla da oxucu düşüncəsində heç bir qaranlıq məsələnin qalmışına yol vermir. Bu da əsl filosof mənşiqinin nəticəsi kimi dütşünəlməlidir. Çünkü hər hansı bir mövzunu, problemi diqqət mərkəzinə çəkib fəlsəfi təhlil aparmaq o məsələnin mahiyyətini bütövlüyü ilə çözüb aşkarlamalı deməkdir. Deməli, bu mənəvi bir filosof kimi Adil Qurbanov da tədqiq orbitinə getirdiyi global miqyaslı ekoloji problemin mahiyyəti aydınlıq getirməkdən ötrük ilk növbəde bu məsələnin kökünə enmək, bu problemi doğuran səbəblər dərindən nüfuz etmək onun fəlsəfi mahiyyətini tam açıqlamaq nail olmuşdur. Bu na gər də heç təsadüfi deyil ki, monoqrafiyanın adında da bu amil ifadə olunmuşdur: "sivilizasiyanın ekoloji perspektivləri..." (problemli - Ş.A.). Yeni kitabda ilk yarımbaşlıq kimi diqqəti cəlb edən tarixi şüursuz keçinə biləm. Tarixi şur tarixi dövrlərin, mərħələlərin və tarixi zamanların eləqəsi, gələcək perspektivin zəminidir. Tarixi şur termini ilə "kortebii" şurətə yaranan, yaxud elmın yaratdığı elə müxtəlif formalar ehətə edilir ki, bu formalarda cəmiyyət öz keçmişini dərk edir (təkrar yaradır və qiyətləndirir), başqa sözlə, bu formalarda cəmiyyət müəyyən zəmanda öz hərəkətiñ təkrar yaradır. Tarixi şur içtimai şurun konkretna formaları ilə ümumi cəhətlərə malik olmaqla yanaşı, onlardan məhüm bir əlamətə görə fərqlənir. İctimai şur formaları cəmiyyətin inkişafının hər bir mərhələsində mövcud varlıqla (əks etdirdikləri obyektlər) qarşılıqlıdır. Bildikləri halda, tarixi şur real gerçəklilikə münasibətin dolayı ifadəsi olmaqla ona daha bir meyar da əlavə edir. Bu meyar zamandır. Hər bir içtimai sistem özünü zamandakı yaddaşın ünsürünə çevirmək məqsədilə müəyyən əsullara malik olur ki, bu əsul və qaydaların özlerinin dərk edilməsi tarixi şurun məzmununu təşkil edir. Tarixi keçmiş qeydə alma eməliyyatlari həm inikas predmetinə, həm də bu eməliyyati həyata keçirmək əsullarına görə fərqlənlərlər. Bu iki cəhət nezərə alın-

şurun yaranması cəmiyyətin tarixi mənlik şurunun meydana gəlməsi ilə bağlı olmuşdur. Mənəvi sərvətlərin toplanması və kamilleşməsi ilə insanlarda tarixi obyektləri daha dərindən dərk etmək zərurəti yaranmış və bunun nəticəsində şurun özünün dərk zəruriləşmişdir. Bu da insanın öz-özünü dərk etməsidir" (səh. 16-17).

Baxıb yolla alım içtimai şur, tarixi şur, eləcə tarixi idrak anlayışlarının fəlsəfi mahiyyəti barede oxuculara dolğun və etraflı məlumat bazasıdır. Ruhunun malikdir. Buna ilə başlangıç da demək olar; həmin başlangıçdan konkret sosial hadisələrin bütün zənginliyi üzə çıxır. Ruhunun malikdir. Ona görə de O.Şenqler bele hesab edirdi ki, tarixin yoxsun xətti sxemi digər tarixi reallıqla əvəz olunmalıdır. Burada isə rəngarənglik vəhdət üzərində üstünlüyə malikdir... Mədəniyyət unikaldır, sivilizasiya isə fərdiliyin itirilməsidir.

Sivilizasiya mərhələsində bütün cəmiyyət oxşar cizgilərə malik olur. Qərb dünyası üçün mədəniyyətin sivilizasiyaya keçməsi prosesi XX əsrə başlanmışdır. Artıq daxili inkişaf impulslarından məhrum olan "kütłəvi" adam təzahür edir. Əgər mədəniyyət "dəri-ne", sivilizasiya isə "enine" inkişaf edir, texniki tərəqqi, idman, siyaset və istehlak kütłəvi "sivilizasiya adamı"nın həyat və fəaliyyətin müxtəlif sahələridir. Şenqlerə görə, mədəniyyət xalqın ruhunun xarici təzahürüdür. Sivilizasiya devidə o, hər bir mədəniyyətin mövcudluğunu son mərhələsinə başa düşürdü.

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

Şeirlərdən ibarət "Bu nağıla inanmırıam" ("Print-S", 2015) Yafəs Türksəsin sayca 11-ci kitabıdır. Özünəməxsus deyim-duyum tərzi olan şairin milli ruhlu ailə-məişət həyatını eks etdirən "Ömür-gün yoldaşımı" adlı şeiri hem də müəllifin etirafları hesab oluna bilər. Şeiri məzmun və struktur baxımından üç hissəyə bölmək olar. İlk hissəni həyat yoldaşına müraciət yolu ilə özü ilə

Cehiz yorğan-döşeyini üzləyib,
onlara cehiz verdin!
Nəvələrimin nənəsi rolunu
tapşırımdı oynamadın,
yoox, oynamadın, yaşadın!
Yataq otağını onlara verdin,
yatdığın divanı, əyləşdiyin
stulu onlara verdin...

Şirin yuxunu, sonuncu
pulunu onlara verdin!

Burada isə Yafəs Türksəs qa-

Sən ac qalandı, mən bəlkə də kabab yemişəm.
Sən çaysız qalandı,
bəlkə də mən araq içmişəm...
Sən tənha qalandı, mən
sevgi-sevgi oynamışam...
Üzüme çox da vurmamışam!
Başıla məni balacalığımı,
böyük qadın!!!

Bu misralarda həm də bir açıq

Ailə-məişət lövhələri etnik-bədii detallarla

bağlı ailədəki mövqe məsələsi təşkil edir:

Atasız idin deyə ata rolunu da
mənə tapşırıdn, oynadım...
Qardaşızdım deyə qardaş
rolunu mənə tapşırıdn, oynadım...
Ərin olmaq rolunu mənə
tapşırıdn, oynadım...
Sevgilin olmaq rolunu mənə
tapşırıdn, oynadım...
Çalışdım, amma bəzən
yoruldum, usandı...

Bu ilk hissədə həyat yoldaşı kimi ərin qadın həyatında ər, sevgili, ata, qardaş funksiyalarını yerinə yetirməsi açılıb göstərilir. Doğrudan da, ailədə kişi qadın üçün sadəcə ər yox, həm də qadının kişi kimi - söyklənəcək-güvenəcək yeri olan ata, qardaş kimi tapındığı mənəvi güvə, fiziki güc daşıyıcısıdır. Cənubi qadın ata evindən gelin köçdüyü gündən başqa bir ünvana - ər evinə ömürlük pənah getirir; bu zaman o ərinin simasında özüne ər, eyni zamanda doğma atası evində atasından qardaşından aldığı-duyuğu atlaq-qardaşlıq məhri, ata, qardaş timsali munis bir sirdəş tapır. Bu, azərbaycanlı ailəsində yaşana bilən mənəvi ab-havanın ifadəcisi olmaqla Yasəf Türksəsin də yuxarıdakı misralarında eksini tapır.

Şeirin ikinci hissəsi hesab etdiyimiz aşağıdakı parçada isə ailədə qadının mövqeyinin nədən ibarət olduğunu milli-ethnoqrafik məişət lövhələri fonunda göz öünüə getirilir:

Arvadım olmaq rolunu
sənə tapşırıdm, oynadın,
yoox, oynamadın, yaşadın.
Oğlumun anası rolunu
tapşırıdm sənə, oynadın,
yoox, oynamadın, yaşadın.
Kipriklərindən od götürdün,
son tıkəni ağızlarına atdın!
Qızımın anası rolunu
tapşırıdm sənə, oynadın,
yoox, oynamadın, yaşadın.
Sonuncu boşqabını,
sonuncu nəlbəkini
yiğib cehiz verdin.

dinin ailədəki rolunu çox sərrast şəkildə ifadə edir. Daha doğrusu, yuxarıdakı birinci hissədə ailədə kişiinin ər, ata, qardaş rolunu oynamasına rəğmən, burada ananın (həyat yoldaşı olan qadının) arvad, oğul anası, qız anası, nəvə nənəsi rolunu oynamasını təbiri-caiz bilmir, cənubi artıq ananın ailədə rol oynaması ilə aktyorun səhnədə hansısa bir rol oynaması arasında kifayət qədər fərqli vardır. Ona görə ki, aktyor tamaşa başlayıb-bitenən səhnədə rolunu oynamayıBURADA qurtarmış olursa, arvad həyatı boyu onun boynuna düşən ana, nənə kimi müqəddəs dəyərləri daşıyışı-yaşayışı olur. Bu səbəbdəndir ki, şair hem də ələ haqlı olaraq qadının onun üzərinə düşən bu müqəddəs missiyaları sadəcə rol xatirine icra etmədiyi, bu missiyaları öz həyatında ələ öz həyatı kimi yaşadığını ifadə edir. Doğrudan da, kişiye həyat yoldaşı olan qadın öz uşaqlarına ana, nənə rolunu sadəcə oynamır, o, ana həyatını da, nənə ömrünü də canidlən, həyatı-canı bahasına yaşıyır. Bunun üçündür ki, şair öz arvadına xitabən yazdığı yuxarıdakı misralarda əslində Azərbaycan qadınının daşıdığı yüksək ali mənəvi dəyərləri açıb göstərir. Deməli, Yafəs öz ömür-gün yoldaşının timsalında Azərbaycan qadınının etnik-mental keyfiyyətlərini açıb ortaya qoymuşdur.

Şeirin 3-cü hissəsi olan aşağıdakı parça da Azərbaycan qadının ailədə dözuñlük-səbatlıq mücəssəməsi olduğunun bədii inikasıdır:

Şakir Əlifoğlu

Sərhədçilərə görüş

Avqustun 18-də Biləsuvar Regional Mədəniyyət və Turizm idarəesi Cəbrayıl rayonu üzrə Mədəniyyət və Turizm idarəesinin musiqi ansamblı, Azərbaycanın sərhəd Qoşunlarının yaranmasının 23-cü il-döñümü ilə əlaqədar Horadız sərhəd Qoşunlarının 1 və 2 sayılı hərbi hissələrdən əsgər və zabit heyətləri qarşısında konsert proqramı ilə çıxış etmişlər. Ansamblın bədii rəhbəri Vahid Məstəliyevin qarmonda, nağaraçı Azər Məmmədovun sintezatorcu Cəmiyyət Əhmədovun,

müğənniler Sarvan Xankişiyevin, rayon Mədəniyyət evinin direktoru Oqtay Əliyevin ifa etdikləri şüx mahnılar və muğamlar, aparıcı Hüseyin Mərcanlının vətən həsrəti ilə yazdığı şeirlər hərbi hissənin əsgər və zabit heyəti tərəfindən sevincə qarşılandı.

Hərbi hissənin komandiri E.Zeynalov, sərhəd komendantı kapitan F.Məhərrəmov, komendant müavini kapitan A.Abdullayev, rabitə qoşçağın rəisi baş çavuş A.Qafarov, qrup komandiri baş çap-

vuş S.Fərzəliyev, baş texnik F.Tahirov, birləşmiş anbarlar rəisi Xavər Sövzüyev və əsərlər onlara göstərilən qayğıya görə Biləsuvar Regional Mədəniyyət və Turizm idarəesinin rəisi E.Hüseynova, Cəbrayıl rayon üzrə nümayəndə, Biləsuvar Regional Mədəniyyət Turizm idarəesinin baş məsləhətçi Kamran Quliyev və ansamblın bütün üzvləri ne minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Hüseyin Xudiyev,
6 sayılı qəsəbə klubunun müdürü

Ömür mənalıdır, sədasi varsa...

İstəkli oxucular,
diqqətinizə təqdim
edilən bu kitabda
ötən yüzülliñ sə-
səninci illərinin ev-
vəllərindən indiki
gülərimizə qədər
Cəbrayıl rayonunun
təsərrüfat, ictimai-
siyasi və mədəni
aləmində fəal iştirak
edən, nüfuzu, işgü-
zarlığı və müsbət in-
sani keyfiyyətləri ilə
el-obanın, ümumi-
likdə isə vətəni qəlbən sevən soy-
daşlarımızın ehtiramını qazanan
bir insanın - Musa Əli oğlu Quliyevi
alıtmış üç illik ömür yolunun
parlaq izlərindən söhbət açılır.

**BİR ÖMRÜN
ƏKS-SƏDASI**

"Bir ömrün əks-sə-
dasi" adlı qeydlərini
xatirə-memuar ad-
landırırdım.

"Bir ömrün əks-sə-
dasi" öz yüksək
insani keyfiyyətləri
ilə seçilən, insanla-
rın böyük hörmət və
ehtiramını qazanan,
fəaliyyət göstərdiyi
bütün sahələrdə öz
əzmkarlığı, mübariz-
liyi ilə nümunə olan
bir ziyalının, vətən
aşiqinin yaşanmış ömrünün əks-
sədasıdır. Elə bir əks-səda ki, biz-
ləri dönbə arxaya baxmağa,
düşünüb-daşınmağa, ən başlıcası
isə ömrü mənalı yaşamağa sövq
edir.

Bir-birindən maraqlı yeddi bölgə
mədə oxucu müxtəlif insan xarak-
terləri ilə üz-üzə gelir, onların hər
birinin xarakterik cizgiləri ilə tanış
olur. Bu insanlar içerisinde dünyas-
ını dəyişənlər də var, Allahın ver-
diyi ömür payını yaşayanlar da.

Müəllif onların hər birinə böyük
hörmət və ehtiramla yanaşır,
özünü qazandığı uğurlarda bu in-
sanların əməyini döñə-döñə qeyd
edir. Əmək Qəhrəmanı Köçəri Ba-
bayev, uzun illər Aqrar Sənaye
Birliyinə rəhbərlik etmiş qabaqcıl
təsərrüfat işçisi İltifat Həsənov,
Bakı Gəmi Təmiri Zavodunun di-
rektoru Zöhrəb Salmanov, şəhid
milis mayor Hüseyin Mehdiyev,
plan-maliyyə şöbəsinin müdürü iş-
ləmiş Əbil Hüseynov, gözəl insan,
bacarıqlı təşkilatçı Hümbət Quliyev
və başqaları hörmətlə xatırlanır.

Musa müəllimi uzun illərdir ta-
nisam da, bu xatirə-memuar mənə
onun həyatı ilə bağlı sözün yaxşı
mənasında gizliləri açıb göstər-
di. Öyrəndim ki, onun həyatı, ömür
yolu ele də hamar olmayıb. Bu
ömür ağrı-acılardan, çətinliklər-
dən, məhrumiyyətlərdən keçərk
bərkib, mətinləşib. İqtisadçı, tef-
tişçi, plan-maliyyə şöbəsinin müdir
əvəzi, aparıcı iqtisadçı, tə-
sərrüfat rəhbəri, biznesmen-kom-
mersiya müəssisəsinin direktoru,
beynəlxalq təşkilatda kredit rehbə-
ri, dairə seçki komissiyasının sədi-
ri... Bütün bunlar mənalı yaşanmış
bir ömrün sehifələridir.

Kitabın məziyyətləri haqqında
çox yazmaq olar. Amma mən
oxuculara səslenirəm ki, bu, sizlər
fürsət üçün çox dəyərlidir. Mən
mənəvədən bəhrələnmək hər biri-
mən üçün xüsusiət yaradır. Bu jan-
rda yazılın əsərlərdə şəxsiyyətlər-
rə, hadisələrə müeyyən fərqli ya-
naşmalar da müşahidə olunur.

İnsanlar, insan talepleri olduqca
mürkkəbdir. Elə insanlar var ki,
çalışdıqları sahələrdə şəxsi mənə-
fələrini güdərək, dövlətin və millə-
tin mənəfəyi ziddinə ciddi nöq-
sanlırla yol verirlər. Elələri də var
ki, harada, hansı şəraitdə, hansı
sahələrdə çalışmasından asılı ol-
mayaraq, həmişə ziyanlığını qo-
ruyur, öz mənalı ömrünü, ağlını,
təfəkkürünü xalqının səadətinə
həsr edir. Məhz belə insanların
xatirə-memuar yazmaq kimi mə-
nəvi haqları yaranır.

Mənəcə, belə haqq sahiblərin-
dən biri də Musa Əli oğlu Quliyev-
dir. Mən heç çəkinmədən onun

**Hidayət Səfərli,
AJB-nin üzvü, "Xudafərin"
qəzətinin baş redaktor müavini,
Qabaqcıl təhsil işçisi**

23 avqust Cəbrayılin işğalindan 24 il keçir

VƏTƏN SEVDALISI, yaxud "Qürbətdən "görünən" Vətən" yazısının əks-sədasi

"Xudafərin" qəzetiñin ötən sayında həmyerlimiz Zikrayət Süleymana həsr olunmuş "Qürbətdən "görünən" Vətən" adlı məqala və onun "Doğma yurdum Cəbrayıllı" yazısı oxucuların dərin marağına səbəb olub. Qəzetiñ baş redaktoru Şakir Əlifogluñun imzası ilə dərc olunan bu yazıdan doğan oxucu marağını nəzərə alaraq onun haqqında daha müffəssəl məlumat vermək qərarına gəldim. Zikrayət Süleyman kimdir və qürbətdə yaşayan bu xanımı Cəbrayılla hansı tellər bağlayır?

Bu xanım bizləri Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində ləyaqətlə təmsil edən gənc aydınlarımızdan biri olan Zəhra Süleymandır. Bakıda ziyali ailəsində doğulan və on beş il yaxındır bu böyük Şərəq ölkəsində yaşayıb yaradan, elmi fəaliyyətlə məşğul olan soydaşımız Əbu-Dabi Universitetinin əməkdaşıdır. O, böyük bir coğrafi məkanda şərqsünas araşdırmaçı alim kimi tanınır. Zəhra Süleymanın atası kimyaçı alimdir və əslən Cəbrayıllı rayonundandır və uzun illərdir ki, dəvət əsasında bu ölkədə çatışır. Zəhra xanımın qərib ölkə ilə bağlı taleyi də elə bununla bağlıdır.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində və bir sıra Şərəq ölkələrində Zəhra Süleymani Şəhriyad ədəbi imzası

ilə təntiyirlər. Şəhriyad xanım müxtəlif ədəbi janrlarda, xüsusilə poeziya sahəsində sevilən yazarlardandır. Onun yaradıcılığının qayṣını yurda bağılılıq, qürbətin ağrı-acılarının tərənnümü təşkil edir. Ata yurdu Cəbrayılla, ana yurdu Ağsuya həsr olunmuş xatirə yazıları vətənpərvər bir gənc qələm sahibinin ürkən çarptınlarıdır.

O, "Şəhriyadın düşüncələri", "Zikrayət" ("Xatirələr"), "Mədinəti riyah" ("Küləklər şəhəri"), "Əl-mara val hob" ("Qadın və sevgi") fəlsəfi-psixoloji esselər kitablarının və tanınmış şərqsünas alim Aida İmanquliyevaya həsr olunmuş "Cövhəriti Şark" ("Şərqiñ gəvhəri") kitablarının müəllifidir. Tərcüməciliş fəaliyyəti ilə də məşğul olur. Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında da öz səylərini asırgəmir.

Elimizin bu vətənpərvər qızına bundan sonrakı fəaliyyətində də uğurlar arzulayır və onun qələmə aldıgi yazılarından bir parçası oxuculara təqdim edirik.

HİDAYƏT SƏFƏRLİ,
"XUDAFƏRİN"
qəzetiñ baş redaktorunun müavini

LƏLƏ KƏNDİNDƏN LƏLƏ TƏRƏYƏ XƏYALİ SƏFƏR

doğma yurdum Cəbrayılla, kəndindəki o təpəyə aparır

Əzizim, gələr keçər
Könlümdən nələr keçər.
Cəbrayılla gedən yol
Lələ təpədən keçər.

Bax, uzaqdakı o təpəni görürsen? Təbiətin şah əsəri olan "Kar çınar"ın yanındakı, köhnə yurdla təzə yurd arasında yerləşən hündür təpəni deyirəm. O təpədən Araz vadisi ovuc içi kimi görünür. Uca təpədən etrafı seyr edən insan sanki əsrərəngiz gözelliklər aləminə qədəm qoyur. Dağlara doğru ilan kimi qırılan yollar, bağ-bağatlı kəndlər, hündür ağaclar arasında baş-başa veren evlər, üzümlükler, taxil zəmileri, lal-dinməz axan Araz çayı, dəmirdiyolu reisləri ilə hərəkət edən qatarlar

Araz çayı sərində.
Girmə suyu dərində.
Çıxdım təpə üstünə
Dırı dağı göründü.

Əsrlərdir baş veren hadisələr, qanlı savaşlara, çekişmələrə, xoş və kədəri günlərə şahidlilik edən uca təpədən kimlər keçməyib?! Karvanlar, qoşunlar, səyyahlar, tarixi şəxsiyyətlər O təpənin üstündə at belində doğub, ox və qılınc sədaları altında yaşa dolan Cəbrayıllı əigidəri naməd düşmənin gözünü ovublar. Döyüş meydandan qalib çıxan ərənlər qürub edən günəşin al-qırımızı şəfəqləri altında yallı gediblər. Kəhriz başında durna qatarı kimi sıraya düzülen kələğayılı, ciyni səhəngli qız-gəlinlər toxuduqları xalı-gəbələrdən söhbət açıblar.

Lələnin harayına
El yetməz harayına.
Yağı hücum eyləyib
Daş Divlər sarayına.

MTV Lebanon telekanalında rejissor vəzifəsində çalışan rəfiqəm Jumana Abu Codanın dəvəti ilə Bekaa mahalının Lələ kəndindən qonaq getdim. Dəniz səthinən 1120 metr yüksəklikdə, dağlar qoyununda yerləşən, əsrərəngiz gözəlliklərlə əhatə olunan Lələ kənde gedən yol mənə Ağsu dolaylarını xatırladırdı.

Müsəfirərini qarşılıyan ev sahibi kimi önmüzdə vüqarla dayanan Lələ dağında yazın ilq nəfəsi duyulur. Çöl-gəmən zümrüd libasa bürünüb. Təbiətin məftunedici rəngləri ilə boyanan yamaclar, meşə boyu səpələnən evlər kəndin mənzəresinə xüsusi gözəllik qatır. Kol dibindən boyulan əlvən güllərin, yaşıł xalya bəzəyən otlarin rayihəsi yaz mehinin qanadlarında etrafə yayılır. Quşlar göy üzündə dəstə-dəstə pərvazlanıb dövrə vururlar. Başının üstündə qanad çalan azad quşa həsədlə baxıb yanıqlı ah çekirəm:

Qəribəm, ay Lələ mən
Qürbətdəyəm hələ mən.
Dərddən, qəmdən, həsrətdən
Bağlamışam şələ mən.

İçimdəki yanğı qərib ruhumu dağlayır. Xeyal qəsrinin hücrələrində var-gel edən xatirələr məni uzaqlara, illərdir əsir-yesir qalan

O təpənin yanındaki kəndde dünyadan gərdişindən, qovğalarından xəbərsiz bəxtəver günlərim - uşaqlıq çağları keçib. Hər qarışında ayaq izlərim qalan doğma ata-baba yurdum. Heç bilirsən illərdir həsrətinə çəkdiyim o yerlər üçün nece darıxmışam!?

Ayrıılıqdan doğan xiffetin hicran alovu köksümü yandırıbyaxır. Bu illər ərzində çox məmlekətəri diyarbadıyar gezip-dolaşmışam. Harda olsam da, hara getsəm, də mənim üçün dünyənin en füsunkar məkanı, gözəl güşəsi kəndimizdir. O yerlərə getmək, saf havasını ciyərlərimə çəkmək, ağızımı kehrizin gözüne direyib göz yaşı kimi təmiz, bum-buz suyundan doyunca içmək, yaralı ruhumun dərəmanı olan doğma yurdun torpağını diz çöküb öpmək keçir qərib könlümdən Görəsən tez-tez yuxuma göründüyüm söyüdülü arxın qırğındakı daş-divarları tənhalıdan sonra ələm bağlayan evimiz, həyətimizdəki ərik, gilənar, giləacları hələ də dururmuy!

Bağrımı qan eyledi nari-fəraq,
qürbətdə hicran, ağlaram
Kövkəbi-tale bəxtimdən iraq,
xatiri-viran ağlaram.

Ya Rəb, bikəsi-zarəm,
ac bəbi-nicat, ey qadiri-sübhan
Kəmali-vəsle pərişan könülüm,
çeşmi-nigarən ağlaram.

Bir səs gelir qulağıma Həzin, iniltili, siziltili, nisgilli bir səs O səs tıfağı dağılan, bağrı yarılan, fəryad qoparan doğma yurdum Cəbrayıldan gəlir O səs məni haraylayır, Vətənə səs-ləyir!

ŞƏHİRİZAD SÜLEYMAN,
Əbu-Dabi Universitetinin
əməkdaşı

Hacı Qaraman ocağı və onun şəfa möcüzələri

İnam insan həyatının ən vacib tərəflərindən biridir. Ümid isə inamın, hətta her bir şeyin qurtardığı yerde həmişə tapılır. Ən sonuncu ölen deyirlər-ümiddir. Mənsə deyərdim ki, ümid sonunu ölüm, o yenidən insanı yaşamağa söv qedir, hər şeyi sıfırdan başlamağa güc verir. Həyatda hər şeydən əlimizi üzdüyümüz məqamlarımız çox olur.

Qəm-kedər, iżtirablar, xəstəliklər, psixolojisarsıntılarımız, müxtəlif səbəblər sıxıntıların üzərimizə çökəməsi yaşamaq uğrunda apardığımız mühəbarənin bir hissəsi olur, həmimə de onların bu çətin tərəfləri ilə başa çıxmanın yollarını axtarıraq. Bu, indi də belədir və əsrlər boyu da belə olmuşdur. İstər bu günümüz, istər də yaxın-uzaq keçmişimiz olsun, həmişə gücünə inanıb, hörmetini saxladıǵımız, sitayış etdiyimiz xüsusi qabiliyətli insanları, ocaqları düşünüb, göydə Allah, yerdə de onları kömək hədəfimiz bilməmişik. Belə ziynetgahlarından biri 24 ildir Vətən torpağıyla birgə həsrətinə çəkdiyimiz "Hacı Qaraman" ocağıdır. Ocaq Cəbrayıllı rayonunun Çələbilər kəndi erazisində yerləşir. Bura həm Cəbrayıllıların, həm də yaxın rayonlarda yaşayanların inanc yeri olmuşdu.

Mənbələrin verdiyi məlumatə görə, 14-cü əsrin sonu, 15-ci əsrin əvvəllerində burada Hacı Qaraman adlı bir Çələbi yaşamışdır, vəfatdan sonra da bu kənddə dəfn olunmuş, qəbri ziynetgahına çevrilmişdir. Əsl adı Əhməd olan bu şəxs Türkiyənin Diyarbekir əyalətində doğulmuşdur. Zeynalabidin ibn Hüseyn ibn Əlinin soyundandır. Hacı Qaraman (Əhməd) Çələbi yüksək səviyyəli mədrəsə təhsili almış, dövrünün sayılıb-seçilən şəxslərinən olmuşdur. Bütün el-əbanın sevdiyi, hərəkət etdiyi, qüvəsinə inanıldığı Əhməd Çələbi insanların həm dini, həm də dünəvə işlərinə nəzarət edib, onları düzgün yere yönləndirmiş. Tarixdən məlum olduğu kimi, Mongol istilələri (yürüşü) dövründə Qaraman tayfası Orta Asiyadan bir çox ölkələrə, o cümlədən də Azərbaycana gəlmışdır. Tayfa başçılarından olan Çələbi Əhməd (Hacı Qaraman) Cəbrayıllı rayonu ərazisində meskunlaşmışdır. Deyilənlər görə o, əvvəl Nütüs və Niftalılar kəndləri arasında ərazidə yaşaymış, sonradan Çələbiler kendine köçmüştür. Hətta belə bir rəvayət de var ki, Hacı Qaraman (Əhməd) Çələbi əsasını möhkəm göye ataraq onun düşdüyü yerdə evini tikdirmiştir. Həmin kəndin sahini Yetər adlı bir xanımla ailə qurmuş, bu idzivacdan Məhəmməd və Mustafa adlı 2 oğlu dünyaya gelmişdir. Kənddə tikdirilmiş məscidə

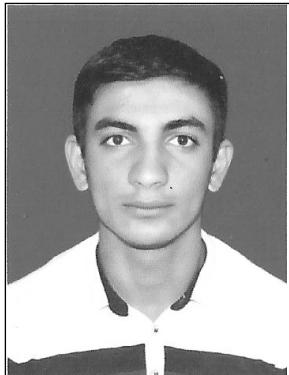
"Hacı Qaraman" haqqı-deyərək bu gün də ona inanan Cəbrayıllılar həmin nəslin davamçılarından yənə də bəhrələnir, o insanların evlərinə gedir, onlara görüşür. Düşmən tapdağından olan ziyanətgahımızın gücünə, andına inanaraq deyə biliyrik ki, o torpaqlara bir daha döncək, bu ocaqa dediyimiz qurbanları orada kəsəcəyik, inşAllah. Vətəndən uzaq qaldığımız illərin həsrətinə Hacı Qaraman ocağımız son qoyub, bizi özünün vüsalına yetişdirsin. Amin!!!

Fərqanə Səfərli,
həkim-terapevt

23 avqust Cəbrayılın işğalindan 24 il keçir

Tələbə adınız mübarək!

Vüqar Albalıyevi Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin Neft-qaz fakültəsinin Neft-qaz ixtisasına qəbul olması münasibətə atası Azər, anası Əminə, qardaşı İlqar, nənəsi Fatmanış təbrik edir, həyatda uğurlar arzulayırlar. Təbrike Şakir müəllim də qoşulur.

Rüstəmli Abbası 648 balla Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinə qəbul olması münasibətə atası Loğman, anası Piriyeva Nərgiz, qardaşı Emil, nənəsi Şahzadə Höbü qızı təbrik edir, həyatda uğurlar arzulayırlar. Təbrike Şakir müəllim də qoşulur.

Ceyhun Məmmədovu Azərbaycan Texniki Universitetinin informasiya texnologiyaları fakültəsinə qəbul olması münasibətə atası İlqar, anası Lale, bacısı Selcan, babası Fərhad, nənəleri Meruze ve Aide təbrik edir, həyatda uğurlar arzulayırlar. Təbrike Şakir müəllim də qoşulur.

Cəbrayılova Günayı Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyat fakültəsinə qəbul olması münasibətə atası Rafiq, anası Nəsibə, nənəleri Zeynab ve Roza, dayları Mahmud həkim, İlqar, İsmayıllı, emiləri Hüseyn, Tofiq, Rəsim, Nofəl, Kamed, Seymur, Dayandur, Xəlil, xalaları Sevinc, Nəcibə, Cəmile, bibiləri Resmiyyə, Leyla təbrik edir, həyatda uğurlar arzulayırlar. Təbrike Şakir müəllim də qoşulur.

Malik Əhmədoğlu,
Azərbaycan Yazarlar Birliyinin üzvü, "Qızıl qələm" mükafatı laureati

Bu kədərin sağalmazdır yarası,
Bu kədərim xainin üz qarası.
Calanıbdır bir-birinə el yası,
Neçə-neçə sağlar qoyub gəlmışik.

Keçən günlər düşər yada durmadan,
Dərdə qurban etdi bizi Yaradan.
Ölüm bir-bir çəkir bizi sıradan,
Unudulmaz çağlar qoyub gəlmışik.

Dərdler gördüm bir millətə bəs edər,
Göz ağlayar, dodaq dözməz, səs edər.
Bu dərd ki var ne qəzadı - nə qədər,
Ün yetməyen dağlar qoyub gəlmışik.

Malik dözdü dözüm yeyən çox dərə,
Deyənmədi birdəfəlik yox dərə.
Əl çatmayan, səs yetməyen bir yerdə
Qapıları bağlar qoyub gəlmışik.

05.03.2014

Elegiyadan doğulan şəhadətnamələr

22. 19 il canımda "qəlpə" gəzdirdim, sinirlərimi dəlib keçmiş qəlpə... İranda "tapıldı" sinirlərimi dəlmə-deşik etmiş o "gözə görünməz qəlpələr".

Zərnə qəsəbəsində doktor Mir Məhəmməd Vərşociyanın idarətinin gözü ile görüb aşkar elədiyi o qəlpələr sinirlərimdən təmizləndi. Qətlə yetirilmiş sinirlərim yenidən dirilik tapdı, canım-bədənim özünü qaytdı. Yenidənmi doğuldum? Mən bilmirəm, bunu özünüz düşünün, bunu siz deyin!.. Mənim deməyim yaxşı düşməz... Lermontov demişkən, "na zlo smerti" - ölümün acığına ölməyib yaşaya bildim, təzədən dirilik tapmağa fiziki gücüm çatdı... Amma könül dəllələri deyilən mənəhus qüvvələr təleyimlə oyun oynadılar, tale ulduzumun şəfqəni söndürdülər. Təleyin şəfqəqi ikinci dəfə təzədən parlaya bilərmi? O möcüze mümkünmü?..

23. "Abbas-Gülgəz" dastanında Aşıq Abbası Xoca Yaqub quyusuna atırlar. Haqq aşağı (haqq aşığı) olduğu üçün onu bu zəhərli quydandan Şahi-mərdən xilas edir.

Yusif peyğəmbəri də nankor qardaşları quyuya salırlar. Yusifin atası Yaqub peyğəmbərdir. Aşıq Abbasın da salındığı quyu Xoca Yaqub quyusudur. Demək, peyğəmbər və haqq aşığı - aşağı eyni paralel səviyyələrdə təsvir olunurlar...

Peyğəmbər Yusif də, Aşıq Abbas da Xaos məkanı olan quyuandan xilas olmaqla yenidən "doğulular" - dirilik tapırlar. Quyu yeraltı dünya simvolu kimi özülb-dirilmə məkanı - vasitəsidir.

Yusif peyğəmbərə yuxuyozma elmi verilmişdi. İndi hələ yuxunu yozmağı yox, həyatı yozan, pozulmuş taleyi qaytarıb yerinə düzən real güc sahibini axtarıram.

Təbrik edirik!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 31 iyul 2017-ci il tarixli Sərəncamı ilə həmyerlimiz Tahir Şirin oğlu Kazımov Azərbaycanın Əməkdar Mədəniyyət işçisi fəxri adına layiq görülmüşdür.

Tahir Kazımovun bu uğuruna sevinir və ona yeni-yeni yaradıcılıq nailiyyətləri arzulayıraq.

"Xudafərin"

24. Dilim acıdı-zəqqum kimi, zəhər kimi. Ona görə ki, qəlbim incədir, beynim-duyğum həssas. Hər görüb müşahidə elədiyimdə iti dərcədə həssaslıqla haqqı (əslində tapdan haqqı-haqsızlığı) görüb ona etiraz forması olaraq haqq səsimi qaldırıram. Düz söz acı olar, dışının dibinin çıxan deyib acı dilimi işə salıram. Sonra da deyirler ki dili acıdır.

İlanın zəhərli dişindəki acı zərdabdan xəstəlikləri sağaldan müalicəvi həb düzəldikləri kimi, istəyirəm ki, mənim də zəhərli-acı dilimdən çıxan sözlərim insanlarda eks səda doğursun, əzilmiş-nazilmiş haqq üzülüb məhv olmasın, öldürülülmüş haqq təzədən dirilsin, ədalət qayitsın öz yerini alsın.

Sakir Albalıyev

Uğurlar olsun!

Qəzetimizin baş redaktoru filologiya üzrə felsefə doktoru Şakir Albalıyev iyulun 14-də AMEA-nın Mərdəkan Dendrarisinde keçirilən "Fizika və lirika" konfransında feal iştirakına və çıxışına görə AMEA-nın vitse-prezidenti İsa Həbibbəyli, AMEA Azad Hemkarlar İttifaqının sədri İsa Aliyev və AMEA Alimlər Evinin direktoru Nuride Quliyevanın imzaları ilə xüsusi təşəkkürnamə almışdır. AMEA-nın şair və yazar alimlərinin iştirakı ilə keçirilən bu cür mötəbər yığıncaqdə akademik İsa Həbibbəy-

li onun adını xüsusi olaraq hallandırıb, yaradıcılığını yüksək qiymətləndirmişdir.

Şakir müəllimi bu uğuruna görə təbrik edir, ona elmi və bedii yaradıcılıqla yeni-yeni nailiyyətlər arzulayıraq!

"Xudafərin"

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti

"Azersu" ASC-nin prezidenti Qorxmaz Hüseynova, xalası

Hacı Şöhlət xanım Əyyub qızı Əhmədoğlu

vəfatından kədər-ləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirler.

"Xudafərin" qəzetiinin baş redaktoru Şakir Albalıyevə, əmisi

Səmərqənd Əlfəs oğlunun

vəfatından kədər-ləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirler.

Cəbrayıl RİH-nin sabiq başçısı Mahmud Quliyevə, qaynı

Arif Məhəmməd oğlu Mehdiyevin vəfatından kədər-ləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirler.

Allah rəhmət eləsin!

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti

Mikayılova Gülzada İbiş qızı Güləmmədov Məhəmməd Nuriş Məhərrəmov Elçin Mustafa oğlu Hətəmov Hetəmxan Abdulla Abdulezimova Suna Cəmil qızı Zalov Elñur Əlqəmə oğlu Aslanov Əfqan Teyfur oğlu Məmmədova Leyla Balaki qızı Hacıyev Göyüş Bəhrəm oğlu Məmmədov Yaqub Əkbər oğlu Nazarov Xanım Mehdi qızı Nəbiyev Əkbər Bəxtiyar oğlu Camalov Məhəmmədəli Rəhim Qarayeva Sona Məstali qızı Məcidli Fatma Çerkəz qızı Məmişova Minəvvə İman qızı

İbrahimov Elçin Rafiq oğlu Hüseynova Nargilə Bahadur Hüseynova Məhbubə Mahmud Əbilova Xırda Oruc qızı Məmmədov Məhəmməd Məmmədəli Xəlilova Pəkəzu Novruz qızı Həsənova Zeynəb Əsgər qızı Hacıyeva Mədina Yusif qızı Mehdiyənova Abuəli qızı Süleymanova Güllü Səvdimalı Bayramova Sona Misir qızının vəfatlarından kədərləndiklərini bildirir və ailə üzvləri-nə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

Baş redaktor:
Şakir Əlif oğlu
ALBALIYEV

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınıb.
H/h:55233080000
kod: 20088
VÖEN: 9900003611
M/h: 013010001031
Kapitalbankın Cəbrayıl filialı
VÖEN: 8200035441
Ünvan: AZ 1037, Bakı şəh.,
Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə
"Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: (051) 441-15-82

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Materiallardakı faktların doğruluğuna müəlliflər cavabdehdir.
Ölyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Açıq Səma" qəzeti kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib.
albaliyevshakir@rambler.ru
Sifariş №: 2371
Tiraj: 1000